

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В ТРАНСФОРМАЦІЇ ОБРАЗУ СУЧАСНОЇ НАУКИ

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

*28–29 грудня 2018 р.
м. Київ*

Київ
Інститут інноваційної освіти
2018

УДК 001(063):378.4 (Укр)
ББК 72я43
Р67

До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті), надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.

*Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.
Автори беруть на себе всю відповідальність за зміст поданих матеріалів.
Претензії до організаторів не приймаються.
При передруку матеріалів посилання обов'язкове.*

Відповідає п. 12 Порядку присудження наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567.

Р67 **Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 28–29 грудня 2018 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2018. – 264 с.**

Матеріали наукового симпозиуму рекомендуються освітянам, науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо.

Відповідальний редактор: *С.К. Бурма*
Коректор: *П.А. Нємкова*

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

© Усі права авторів застережені, 2018
© Інститут інноваційної освіти, 2018
© Друк ФОП Москвін А.А., 2018

Підписано до друку 29.12.2018. Формат 60x84/16.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Literaturnaya. Ум. друк. арк. 20,00.

Зам. № 2912-1. Тираж 100 прим. Ціна договірна. Виходить змішаними мовами: укр., рос., англ.

Виготівник. ФОП Москвін А.А. Поліграфічний центр «Сору Art».

69095, Запоріжжя, пр. Леніна, 109. Тел.: +38-094-133-87-81.

Інститут інноваційної освіти: e-mail: novaosvita@gmail.com; сайт: www.novaosvita.com

**Видання здійснене за експертної підтримки
Науково-навчального центру прикладної інформатики НАН України
03680, Київ-187, просп. Академіка Глушкова, 40.**

О.І. Браткова,

викладач кафедри англійської мови факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка

ІННОВАЦІЙНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Прекрасна справа – уміти в усіх випадках володіти словом.
Джованні Боккаччо*

Мова – це унікальне явище життя і професійної діяльності людини. Вона чітко визначає її національний характер, інтелектуальні і естетичні інтереси; виявляє ділові якості; свідчить про загальний розвиток особистості. Великий вчений Іван Огієнко пише: «Мова – це форма нашого життя, життя культурного й національного, це форма нашого організування» [1, с. 5].

Мова – суспільне явище, найважливіший засіб організації людських стосунків. За її допомогою люди досягають розуміння, обмінюються думками, здобувають знання, передають їх нащадкам, дістають можливість налагодити спільну діяльність в усіх галузях людської практики [2, с. 69].

Спілкування є важливою духовною потребою особистості як суспільної істоти. Потреба людини у спілкуванні зумовлена суспільним способом її буття та необхідністю взаємодії у процесі діяльності. Будь-яка спільна діяльність, і в першу чергу трудова, не може здійснюватись успішно, якщо між тими, хто її виконує, не будуть налагоджені відповідні контакти та взаєморозуміння. Спілкування – явище глибоко соціальне. Соціальна природа спілкування виражається в тому, що воно завжди відбувається в середовищі людей, де суб'єкти спілкування завжди постають як носії соціального досвіду. Соціальний досвід спілкування виявляється у змісті інформації, що є його предметом (знання, відомості, способи діяльності), у засобах (мовна та немовна комунікація при спілкуванні), у суспільно вироблених у процесі історичного розвитку різновидах спілкування. За змістом спілкування охоплює всі царини людського буття та діяльності, об'єктивні та суб'єктивні їх прояви. Спілкування між людьми відбувається при передаванні знань, досвіду, коли формуються різні вміння та навички, погоджуються та координуються спільні дії тощо. Отже, спілкування – це різноманітні контакти між людьми, зумовлені потребами спільної діяльності [2, с. 77]. Відповідно професійне спілкування юриста відбувається в межах його фахового поля, а саме, юридичної діяльності.

Розв'язання питання засвоєння, поширення та впровадження інновацій у системі освіти потребує розгляду спеціального науково обґрунтованого напрямку, педагогічної інноватики, який інтегрує в собі теоретичні й практичні засади інноваційних процесів в освітянській сфері. Дослідження історичного аспекту впровадження інновацій у систему освіти дає змогу зробити висновок, що цей напрям інтегрує в собі різноманітні підходи до здійснення нововведень в освіті, основою яких є філософські, психологічні, психосоціальні, педагогічні розробки та

нові досягнення у сфері інформатики. Крім того, мають вплив також сучасні напрями, які створюють в результаті поєднання кількох існуючих, наприклад педагогічна психологія, педагогічна соціологія, педагогічна інформатика [3, с. 180].

Методи, за допомогою котрих досліджуються закономірності будь-якої науки, визначають її розвиток і ступінь вірогідності одержуваних результатів. Історія психології багата на приклади пошуку методів досліджень, які нерідко відзначалися вузькістю і суб'єктивністю. Застосування методу діалектики в психологічних дослідженнях дало змогу пояснити процеси і явища людської психіки з позицій теорії пізнання.

До окремо наукових методів юридичної психології належать: спостереження, бесіда, анкетування, тестування, інтерв'ювання, природний і лабораторний експерименти, біографічний метод, метод незалежних характеристик тощо [4, с. 18].

При оцінюванні різних видів соціальних відносин (політичних, міжособистісних та ін.) і спілкування в юридичній практиці застосовуються: методики й оцінки власне відносин; діагностичні методики й оцінки властивостей людини, які впливають на соціальний обмін, стосунки, взаємозв'язки; методики, які діагностують різні види спілкування; методики, які через спілкування діагностують соціально-психологічні характеристики особистості чи групи. Так, для вивчення емоційно-психологічних стосунків у малій групі застосовується соціометрія Дж. Морено. Процедура цього методу спрямована на опитування кожного учасника малої групи з метою встановлення можливості його участі в певному виді спільної діяльності чи ситуації спілкування. Діагностика міжособистісних стосунків здійснюється за допомогою методики Т. Лірі. Для уявлення основних соціальних орієнтацій Лірі розробив умовну схему у вигляді кола, який поділений на сектори. У цьому колі по горизонталі й вертикалі означені чотири орієнтації: домінування — підкорення, дружелюбність — ворожість. Ці сектори, своєю чергою, поділені на вісім орієнтацій — більш часткових. Для ще більш детального опису коло ділять на шістнадцять секторів.

Для вимірювання міжособистісних стосунків застосовується також модифікований (модифікація А. Рукавишникова) варіант «Опитувальника міжособистісних стосунків» В. Шутца. Ця методика пояснює міжособистісну поведінку індивіда на основі трьох потреб — приєднання (бажання бути залученим АО товариства, виокремленим серед інших), контролю (бажання контролювати інших, бути чи не бути контрольованим) і відкритості (потреба в побудові близьких емоційних стосунків з іншими людьми), дозволяє оцінити характерні для людини міжособистісні стосунки: домінування — підкорення, зацікавленість — незацікавленість, близькість — відчуженість. Опитувальник складається із 54 тверджень, які описують ситуації соціальної взаємодії (додаток 9).

Досліджуючи спілкування, спеціалісти ставлять перед собою різні цілі: вивчити спілкування як таке, з'ясувати природу спілкування, його місце в життєдіяльності людини, через нього продіагностувати особистість чи групу. Так, методика «Q-сортування: діагностика основних тенденцій поведінки у реальній

групі» (автор В. Стефансон) дозволяє визначити місце основних тенденцій спілкування людини в реальній групі: комунікабельність, некомунікабельність, залежність, незалежність, прийняття «боротьби», «неприйняття боротьби», кожна з яких має внутрішню і зовнішню характеристику. Тобто вони можуть бути істинними чи своєрідною «маскою». Так, тенденція до залежності визначається як внутрішнє прагнення людини до прийняття групових стандартів і цінностей. Тенденція до комунікабельності свідчить про контактність, бажання утворити емоційні зв'язки як у своїй групі, так і за її межами. Тенденція до «боротьби» означає активне прагнення людини брати участь у житті групи, досягати більш високого статусу в системі міжособистісних відносин. Тенденції до незалежності, некомунікабельності й уникання «боротьби», навпаки, свідчать про схильність уникати взаємодії, зберігати нейтралітет у конфліктних ситуаціях (додаток 10).

Щоб дослідити таке соціально-психологічне явище, яким є спілкування, практичні спеціалісти мають бути наділені соціально-психологічною компетентністю, тобто знати природу спілкування, що дозволяє їм діагностувати й особистість, і групи. Зокрема, знання про особливості поведінки особистості сприяють вивченню й особистості, і труднощів, які можуть виникнути в процесі спілкування та взаємодії. Дослідження труднощів спілкування дозволяє, у свою чергу, виявити види стосунків у суб'єктів спілкування: маніпулятивні, довірливі, агресивні, ворожі, доброзичливі тощо. У цьому зв'язку достатньо популярний опитувальник «Соціально-психологічні характеристики суб'єкта спілкування», розроблений В. Лабунською. Завдання полягає в тому, щоб оцінити, наскільки та чи інша особливість поведінки партнера утруднює спілкування з ним (для прикладу, такі характеристики партнера, як голосне мовлення, бажання більше говорити, ніж слухати, невиразна жестикуляція, приємна зовнішність, тривалі паузи при розмові тощо). Порівнюючи зміст і об'єм уявлень про важкого партнера у відповідності з різними рольовими позиціями, виявляються стійки, типові психологічні труднощі спілкування і відповідно уявлення про суб'єкта утрудненого спілкування, а також варіативні, які з'являються у зв'язку зі зміною рольової позиції партнера (додаток 11) [5, с. 347].

Література

1. Кацавець Р.С. Культура мови у професійному спілкуванні юристів: Навч. Посібник. — К.: Алерта, 2007. — 137 с.
2. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Навч. посібник. — К.: МАУП, 2000. — 256 с.
3. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова [та ін.]; за ред. З.Н. Курлянд. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2007. — 495 с.
4. Коновалова В.О., Шепітько В.Ю. Юридична психологія: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 240 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е., Кошинець В.В. Юридична психологія: Навчальний посібник. — Чернівці: Книги — ХХІ, 2007. — 448 с.

ЗМІСТ

Розділ 1 ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

<i>Л.В. Бережна,</i> РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ВЧИТЕЛЯ ЗА УМОВ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПОЛЯ	3
<i>Л.А. Богданенко,</i> ТЕОРЕТИЧНІ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ВІТЧИЗНЯНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	5
<i>О.І. Браткова,</i> ІННОВАЦІЙНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	13
<i>Е.А. Власенко,</i> ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ	16
<i>О.І. Давидова,</i> ВОЛОНТЕРСТВО ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ЕМПАТІЇ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	19
<i>В.А. Досужий, О.І. Москаленко,</i> ВИКОРИСТАННЯ DIS-ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ОПЕРАТОРІВ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ СИСТЕМ	21
<i>С.В. Ефремов,</i> РЕПРОДУКТИВНОЕ ОБУЧЕНИЕ – МЕТОД НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ.....	23
<i>О.Л. Клименко, О.А. Лавренко,</i> ТРЕНІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	25
<i>Н.В. Коваленко,</i> ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: ПРОЕКТНО-ТРЕНІНГОВИЙ ПІДХІД.....	27
<i>О.О. Кузнецов, В.М. Ребенок,</i> ПАРАДИГМА ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ПЕНІТЕНЦАРНОЇ СИСТЕМИ.....	32